

Vuoden 2023 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2025

Kaupunginhallitus 31.10.2022 § 229
501/02.02.00.01/2022

Valmistelija

Talous- ja hallintojohtaja Marjatta Lilja

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvollisuudet. Valtuuston on hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Talousarvio koostuu yleisperusteluista, käyttötalous- ja investointiosista, sekä tuloslaskelma- ja rahoitusosista.

Kaupunginhallitus päätti heinäkuussa 2022, ettei vuodelle 2023 anneta talousarvioraamia. Kaupunginhallitus antoi hallintokunnille talousarvion teknisen valmisteluohjeen mm. hyvinvointialueen käynnistymisen vuoksi. Valmisteluohjeen mukaan Oriveden kaupungin talouden tasapainon säilymiseksi on huomioitava, että

- palvelutasoa ei tule lisätä ilman lain velvoitetta,
- uusia vakansseja ei perusteta, mahdolliset esitykset käsitellään tapauskohtaisesti,
- toimintatapoja tulee arvioida tehokkuuden näkökulmasta ja tuottavuutta on parannettava hallinnossa, tukipalveluissa ja palvelutuotannossa.

Valmisteluohjeessa on henkilöstökuluihin vuodelle 2023 varattu 3,5 %:n korotusvaraus (vuoden 2022 kesäkuun palkkatasoon verrattuna) ja molemmalle taloussuunnitelmavuodelle 2,0 % voimassa olevien työehtosopimusten mukaisesti. Muiden menojen osalta noudatetaan pääsääntöisesti 0-linjaa.

Merkittävän muutoksen vuoden 2022 talousarvioon verrattuna aiheuttaa hyvinvointialueen käynnistyminen vuoden 2023 alusta. Muutoksen vuoksi kaupungin menoista poistuu soteen ja pelastustoimeen liittyvät maksusuudet sekä hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön kustannukset. Oriveden kaupungilta siirtyy hyvinvointialueelle yhteensä 30 henkilöä ateria- ja siivouspalveluista, kuntouttavasta työtoiminnasta sekä opiskelijahuollosta. Lisäksi hyvinvointialueelle vuokrattavien sote-kiinteistöjen vuokria tarkistetaan vastaamaan vuokra-asetusta.

Lautakunnat ovat käsitelleet vuoden 2023 talousarvioehdotuksensa. Lautakuntien esitysten mukaan vuoden 2023 talousarvion toimintakatteet vuoteen 2022 verrattuna ovat seuraavat:

milj. euroa	TA 2022	TA esitys 2023	Muutos
Kaupunginhallitus	-43,40	-5,75	-86,8%
Lasten ja nuorten lautak.	-15,54	-15,84	2,0 %
Elämänlaatulautakunta	-2,13	-2,28	7,2 %
Tekninen lautakunta	-0,25	1,21	1 148 %
Toimintakatteet yhteensä			

Verotulojen, valtionosuuksien ja rahoituskulujen taso on tarkistettu talousarvioon 2023 saatujen ennakkotietojen mukaiseksi. Ennakkotiedot perustuvat verohallinnon ja Suomen Kuntaliiton arvioihin verotulojen ja valtionosuuksien kehittymisestä. Lisäksi lautakuntien käsittelyn jälkeen on tehty tarkennus mm. Tähtiniemikodin vuokraan ja henkilösivukuluihin.

Tarkennusten jälkeen vuoden 2023 talousarvion toimintakulut vähenevät 53,9 % ja toimintakate 63,0 %. Toimintakate on -22,66 milj. euroa (vuonna 2022 -61,31 M€). Verotuloja arvioidaan vuonna 2023 kertyvän yhteensä 20,9 milj. euroa (2022: 36,2) ja valtionosuuksia 5,2 milj. euroa (2022: 26,1). Käyttöomaisuuden poistot ovat noin 3,19 milj. euroa, poistoeron muutos 0,08 milj. euroa, jolloin tilikauden ylijäämää muodostuu 0,016 milj. euroa.

Vuoden 2023 talousarvion investointiosan suunnitelma on bruttona noin 4,52 milj. euroa. Vuonna 2024 3,24 milj. euroa ja 2,26 milj. euroa vuonna 2025. Matalan vuosikatetason vuoksi investoinnit ja vanhojen lainojen lyhennykset tulee rahoittaa uudella lainanotolla. Uutta lainaa otetaan 5,0 milj. euroa vuosina 2023 ja 2024 ja 4,0 milj. euroa vuonna 2025.

Talousarvioehdotusta käsitellään yhteistyötoimikunnassa 3.11.2022 ja henkilöstöjärjestöjä pyydetään antamaan talousarviosta 2023 ja taloussuunnitelmasta 2023–2025 lausuntonsa ennen valtuuston kokousta 10.11.2021 kello 12 mennessä.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä ja esittää valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2023 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2023-2025 liitteenä olevan esityksen mukaisesti.

2. todeta, että henkilöstöjärjestöiltä pyydetään lausuntoa talousarviosta ja -suunnitelmasta 10.11.2022 kello 12 mennessä.

Käsittely:

Puheenjohtajan esityksestä kaupunginhallitus hyväksyi liitteen mukaisen talousarvion käsittelyjärjestysehdotuksen.

Kaupunginjohtajan ja talous- ja hallintojohtajan puheenvuoron jälkeen kaupunginhallitus kävi laajan yleiskeskustelun.

Merkittiin, että elinvoimajohtaja Tuija Aro, hyvinvointijohtaja Tuija Peurala, kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila, tekninen johtaja Matti Vesava ja liikuntapäällikkö Roope Marski olivat asiantuntijoina paikalla asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallitus käsitteli alustavasti vuoden 2023 talousarvion ja taloussuunnitelman 2023-2025 sekä investointisuunnitelman 2023-2027 yksityiskohtaisesti ja teki käsittelyn aikana seuraavat pöytäkirjamerkinnot:

- sivulle 4 Kaupunginjohtajan katsaus talousarvioon 2023: kehittämishankkeisiin lisäys: Oriveden kevyenliikenteen väylien kehittämissuunnitelmaa ryhdytään laatimaan.
- sivulle 10 Käyttötalous: lisätään lautakuntien tuloista ja menoista yhteenvetotaulukko vuosilta 2022 ja 2023

Kokous keskeytettiin tauon ajaksi kello 17.57-18.05.

Kaupunginhallituksen alainen toiminta (s 20-23)

Yleisjohto ja kehittäminen

- sivulle 20-21 täydennetään kursivoidulla tekstillä seuraavasti:
Yleisjohtoon ja kehittämisen tehtävänä on vastata kaupungin hallinnosta, taloudenhoidosta ja sisäisestä valvonnasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: kaupunginvaltuuston ja -hallituksen, tilapäiset toimikunnat, kaupungin johtoryhmän, sisäisen tarkastuksen, yleisen kehittämisen, *viestinnän, elinvoimapalvelut (ml. markkinointi)*, maankäyttöpalvelut sekä Tampereen kaupunkiseudun seutuyhteistyön. *Kaupunkiseudun yhteistyöhön sisältyy myös seudullinen joukkoliikenne, jonka tasoksi tavoitellaan tulevaisuudessa palvelutasomäärittelyn mukaisesti kerran tunnissa toimiva liikenne.*

- sivulle 21 Toimenpide ja mittari /
Laadukkaiden asumisen vaihtoehtojen lisääminen;
Lisätään: kaupunki toimii aktiivisesti yksityisten investointien houkuttelemiseksi omien kehittämishankkeiden edistämisen lisäksi

Kehitämme asemanseutua;

Poistetaan teksti: pysäköintialueen kunnostus on saatu valmiiksi

Teksti: kahdelle vuonna 2022 hankitulle tontille on löytynyt jatkokäyttöä
Muutetaan: kahdelle vuonna 2022 hankitulle tontille on löytynyt pitkän tähtäimen kehittämistä tukeva jatkokäyttö

Lisätään uusi toimenpide ja mittari:

Elinkeinoelämän kehittäminen;

edistetään aktiivisesti uutta yritysalueita 9-tien varteen

Henkilöstöpalvelut

- sivu 22 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet / Vahvistamme elinvoimaa -> Kohta poistetaan taulukosta ja kohdan toimenpide ja mittari siirretään taulukon Edistämme asukkaiden hyvinvointia toimenpiteeksi ja mittariksi:

Työllisyyspalvelut toimivat sujuvasti ja työnantajayhteistyö kehittyy, jonka myötä myös palkkatukityöllistäminen sekä työkokeilumahdollisuudet lisääntyvät vuoden aikana.

Aktivointiaste nousee (tavoitetaso 35 %).

Työttömyysaste laskee.

9. INVESTOINTIOSA / Investointisuunnitelmaluonnos hankeryhmittäin vuodelle 2023 sivu 48 / Katujen ja alueiden peruskorjaus

Eräjärventien kevyen liikenteen väylä, nimi muutetaan -> Eräjärventien taajaman kevyen liikenteen väylä.

Konserniyhtiöiden tavoitteet (sivut 40–41)

Merkittiin, että Tuija Aro, Jari Järvenpää ja Roope Marski poistuivat esteellisinä (yhteisöjäävejä) kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti talousarvioasiakirjaan edellä olevat kirjaukset.

Kaupunginjohtajan kokouksessa tekemä muutos päätösehdotukseen:

Kaupunginhallitus päättää

1. Käsitellä alustavasti vuoden 2023 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2023-2025 ja jatkaa talousarvion ja taloussuunnitelman käsittelyä 14.11.2022 kokouksessa.
2. todeta, että henkilöstöjärjestöiltä pyydetään lausunto taloussuunnitelmasta 9.11.2022 kello 9 mennessä.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin, että kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Sini Kahilaniemi poistui kokouksesta kello 19.01, kaupunginhallituksen jäsen Eliisa Suhonen poistui kello 19.58, hyvinvointijohtaja Tuija Peurala poistui kello 20.00 ja valtuuston puheenjohtaja Heidi Jakara poistui kokouksesta kello 20.20.
